

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 558/2018-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. februára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti [REDAKČNÝ KOTÍK], [REDAKČNÝ KOTÍK] [REDAKČNÝ KOTÍK] zastúpeného Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Slamka, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017, za účasti Krajského súdu v Žiline a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTÍK] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v

Žiline sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 porušené boli.

3. Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní solidárne uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 390,51 € (tristodeväťdesiat eur a päťdesiatjeden centov) na účet jeho právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Slamka, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 T 64/2013 z 15. apríla 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu na skutkovom základe uvedenom v bodoch I a II výroku označeného rozhodnutia uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b), g) a h) a § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona a na skutkovom základe uvedenom v bodoch I až IV výroku označeného rozhodnutia z pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Skutkový základ, na podklade ktorého bol sťažovateľ napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania už uvedených trestných činov, spočíval v tom, že sťažovateľ (mal):

„I. od 28. 03. 2011 minimálne do 09. 01. 2012 bez toho, aby disponoval osobitnou odbornou spôsobilosťou rozhodovať o návrhu na vklad (§ 33 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov) v konaniach o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, sp. zn. V 1033/07, V 1999/2006, v ktorých jedným z účastníkov (predávajúcim) je [REDAKOVANÉ] poľnohospodárske družstvo, [REDAKOVANÉ], ktoré boli na rozhodnutie pridelené [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], jeho podriadenej zamestnankyni Správy katastra Tvrdošín, ktorá danou spôsobilosťou disponovala, napriek tomu, že tieto konania boli prerušené rozhodnutiami zo dňa 21. 01. 2011, a to z dôvodu, že zatiaľ neboli právoplatne skončené reštitučné konania k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet prevodu, t. j. z dôvodu riešenia predbežnej otázky, ktorej vyriešenie je jedine v právomoci

súdu, [REDACTED] bez zákonného oprávnenia a v niektorých prípadoch pod hrozbou, že nesplnenie úlohy bude posudzovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany štátneho zamestnanca, t. j. v kontexte § 47 písm. h/, 51 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, pod hrozbou reálnej straty zamestnania, opakovane ukladal pokyny vydať príslušné rozhodnutia v predmetných konaniach, pričom z obsahu jeho pokynov bolo zrejmé, že [REDACTED] mala v daných konaniach povoliť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, a tak konal s cieľom zaobstarat' pre [REDACTED], poľnohospodárske družstvo rozhodnutia správy katastra, ktorými by boli protiprávne povolené vklady vlastníckeho práva v dotknutých konaniach do katastra nehnuteľností, a konajúc aj v zhode s uvedeným

II. po tom, čo bola ku dňu 06. 05. 2011 [REDACTED] menovaná do funkcie vedúcej oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam Správy katastra Tvrdošín, bezdôvodne a neoprávnene jej listom zo dňa 06. 05. 2011 zakázal vykonávať túto funkciu s tým, že nedodržanie tohto upozornenia by považoval za závažné porušenie pracovnej disciplíny t. j. v kontexte § 47 písm. h/, 51 ods. 1 Zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, pod hrozbou reálnej straty zamestnania, jej zakázal vykonávať prácu, na ktorej výkon bola povinná a

III. po tom, čo s [REDACTED] bola dňa 12. 08. 2011 opäť uzatvorená služobná zmluva, bezdôvodne a neoprávnene jej bránil vo vykonávaní práce, na ktorej výkon bola povinná, a to tým, že jej odmietol odovzdať kľúče od pracoviska, nepridelil jej pečiatky potrebné k rozhodnutiu o návrhu na vklad, neprideloval jej prácu, zablokoval jej prístup k počítačovým programom využívaným pri práci a takýto stav udržiaval minimálne do 30. 08. 2011, pričom daným konaním ohrozil riadny chod Správy katastra Tvrdošín,

IV. v konaní o návrhu na zápis vlastníckeho práva záznamom, podanom subjektom [REDACTED] poľnohospodárske družstvo, vedenom pod sp. zn. Z 891/2011, po tom, ako jeho podriadená, zamestnankyňa Správy katastra Tvrdošín, pracujúca na pozícii zapisovateľa listín - [REDACTED], [REDACTED], predmetný návrh dňa 30. 10. 2011 zákonne označila ako nezapisateľný, menovanú najskôr dňa 03. 11. 2011 písomne vyzval, aby prehodnotila svoj postup a konala v zmysle zákona a právneho stavu, a dňa 09. 01. 2012 jej písomne uložil, napriek tomu, že bol oboznámený s výsledkom kontroly Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, sp. zn. 22/2011, ktorá potvrdila správnosť

postupu [REDACTED] v danej veci, aby uskutočnila zápis vlastníckeho práva záznamom do katastra nehnuteľností v prospech [REDACTED], poľnohospodárske družstvo, a tak konal s cieľom neoprávnene zaobstarat' v prospech [REDACTED] poľnohospodárske družstvo úkon správy katastra, ktorým by bol protiprávne vykonaný zápis vlastníckeho práva záznamom do katastra nehnuteľností a pre prípad nesplnenia pokynu jej dal do pozornosti § 60 ods. 1 písm. a), b), e) zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

Odvolanie sťažovateľa proti označenému rozsudku prvostupňového súdu krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 zamietol ako nedôvodné podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Dovolanie sťažovateľa proti označeným rozhodnutiam súdov prvého a druhého stupňa najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 zamietol podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namietané porušenie svojich v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu odôvodňoval najmä takto:

„Rozsudkom Okresného súdu Námestovo z 15. 01. 2015, sp. zn. 6 T/64/2013 bol sťažovateľ [REDACTED] podľa § 285 pís. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Námestovo č. PV 589/11 zo dňa 20. 06. 2013 pre skutky právne kvalifikované v bodoch 1./ a 2./ ako pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zákona a v bodoch 1./, 2./, 3./ a T/ ako pokračujúci prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. zákona.

Krajský súd v Žiline, rozhodujúc na podklade odvolania prokurátora proti tomuto rozsudku, uznesením z 15. 06. 2015, sp. zn. 2 To/42/2015, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Následne bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo z 15. 04. 2016 sp. zn. 6 T/64/2013, sťažovateľ uznaný vinným v bodoch I., II. z pokračovacieho zločinu vydierania

podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) (s poukazom na § 138 písm. b), g), h) Tr. zák.), písm. b) Tr. zák. (s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák.) a v bodoch I. II., III., IV. z pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. zák...

... Krajský súd v Žiline rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa uznesením z 09. 11. 2016, sp. zn. 2 To/50/2016, podľa § 319 Tr. por. odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, ako aj rozsudku Okresného súdu Námestovo podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu dňa 07. 03. 2017 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. poriadku.

Zároveň však Najvyšší súd zistil, že dôvody dovolania subsumované obvineným pre dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. spočívajúce v tom, že súd prvého stupňa mal a mohol mimoriadne znížiť trest obvinenému a neurobil ak, zodpovedajú správne dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 pís. h) Tr. por. a preto ich pod tento dovolací dôvod podradil.

Naplnením dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažovateľ videl v tom, že v predmetnej trestnej veci došlo k prekročeniu právomoci odvolacieho súdu, čím bolo sťažovateľovi odňaté právo na to, aby rozhodovanie o skutku, ktorého spáchanie sa mu kladie za vinu, vychádzalo zo skutkových zistení ustálených na základe uplatnenia princípu voľného hodnotenia dôkazov. Aj napriek tomu, že v samotnom uznesení krajského súdu je uvedené, že vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, zo samotného obsahu tohto uznesenia vyplýval jasný pokyn uznať sťažovateľa za vinného, a to bez potreby doplnenia dokazovania, čo aj okresný súd akceptoval a bez ďalšieho dokazovania rozhodol v rozpore so svojimi závermi, ku ktorým došiel na základe svojho prvotného, podrobného a nezávislého dokazovania. Podľa názoru sťažovateľa odvolací súd nie je oprávnený dávať súdu prvého stupňa pokyn na jeho odsúdenie vyslovením záväzného právneho názoru o jeho vine (v tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. 08. 2012 sp. zn. 6 Tdo 27/2012, ako aj na R 57/1984.

Okresný súd Námestovo pôvodne na tom istom skutkovom základe sťažovateľa v celom rozsahu spod obžaloby oslobodil, pričom k jeho odsúdeniu dospel zrejme len na

základe vysloveného právneho názoru Krajského súdu Žilina, bez akejkoľvek zmeny ním zisteného skutkového stavu. Sťažovateľ má právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, zvlášť v prípade, keď toto rozhodnutie smeruje k nepodmienečnému trestu odňatia slobody. Sťažovateľ sa voči takémuto rozsudku nemohol v odvolacom konaní riadne brániť, nakoľko nepoznal dôvody smerujúce k jeho odsúdeniu, pričom rovnakou vadou trpí aj uznesenie odvolacieho súdu.

... Už obžaloba... bola sformulovaná len na predpokladoch a dohadoch vychádzajúcich z nepočetných množstva telefonických kontaktov medzi obžalovaným a predsedom PD [REDACTED], pričom nebol predložený ani jeden konkrétny obsah z týchto telefonických rozhovorov, ktorý by usvedčoval obžalovaného, že sa snažil zaistiť pre daný subjekt majetkový prospech... V tomto smere úplne nedôveryhodne vyznieva dokazovanie vo vzťahu k poškodenej [REDACTED]. Prvostupňový súd uveril výpovedi svedkyne [REDACTED], ktorá je v hrubom rozpore s listinnými dôkazmi i v náväznosti na prevádzanú kontrolu katastrálnej inšpekcie na správe katastre v obdobnom probléme, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom spise ohľadne záznamového konania, keď táto tvrdila, že poškodená [REDACTED] nemohla zapísať vlastníctvo len na základe geometrického plánu. V katastrálnom spise sa okrem geometrického plánu nachádzali ďalšie listinné dôkazy, čo potvrdila vo výpovedi poškodená [REDACTED] a tieto odôvodňovali správnosť usmernenia obžalovaného, aby na základe týchto listinných dôkazov zapísala vlastnícke právo pre PD [REDACTED] v C-KN stave namiesto v KN evidovaného pozemnoknižného stavu, ktoré má družstvo v katastri nehnuteľnosti zapísané na [REDACTED] k. ú. [REDACTED]. Ak súd mal pochybnosti ako sa postupuje v takomto prípade, mal do konania pribrať znalca a nie sa uspokojiť s nepravdivým a klamlivým tvrdením svedkyne [REDACTED], pretože aj keď je táto zamestnankyňa Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, táto nie je v pozícii Znalca. V takomto prípade mal súd postupovať tak, aby hodnoverným spôsobom bolo preukázané, či usmernenie obžalovaného vo vzťahu k poškodenej [REDACTED] bolo správne alebo nie.

Obžalovaný si túto právomoc neprisvojil, ani o návrhu na vklad nerozhodol a do istého času (až kým o to samá poškodená nepožiadala), ani nedal žiaden konkrétny pokyn na to, ako má byť v dotknutých vkladových konaniach rozhodnuté. Táto žiadosť poškodenej, ktorá podľa svojho vlastného vyjadrenia nevedela ako má vo veciach ďalej konať a obžalovaného žiadala výslovne o pokyn na to, ako konkrétne má v týchto

vkladových konaniach rozhodnúť, je nutné vykladať ako súhlas poškodenej podľa § 29 Tr. Zák... V ďalšom obhajoba dôvodila tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poškodená dotknuté vkladové konania prerušila do vyriešenia predbežnej otázky - právoplatného skončenia reštitučných konaní. I napriek opakovanému tvrdeniu obžalovaného, súd pri svojom rozhodovaní vôbec nezohľadnil, že predbežná otázka v danom prípade neexistovala. Reštitučné konania neboli v rozhodnutiach vydaných poškodenou špecifikované, v dôsledku čoho k prerušeniu konania došlo bez zákonného dôvodu a v rozpore so stanoviskom príslušného obvodného úradu zo dňa 15. 03. 2011, v ktorom bolo konštatované, že reštitučné konania boli ukončené...

Potom obžalovaný v postavení riaditeľa katastrálneho úradu nie neoprávnene otváral otázky neodbornosti poškodenej, jej možnej nekompetentnosti vykonávať funkciu, do ktorej bola menovaná, ako aj otázku toho, v koho prospech samotná poškodená paralyzovala predmetné vkladové konania, bola nečinná a vydávala nezákonné rozhodnutia. Predmetné vkladové konania trvali v danom čase namiesto 30 dní už viac ako 5 rokov, poškodená v nich vydala nezákonné rozhodnutia, nerešpektovala skutočnosť, že reštitučné konania boli na príslušnom úrade skončené a nakoniec paradoxne za tento protiprávny stav, ktorý sa pokúšal ako vedúci štátny Zamestnanec napraviť, bol odsúdený napadnutým rozsudkom. Ak navrhol v súvislosti s uvedeným vypočúť svedka [REDACTED] a okresný súd tomuto návrhu nevyhovel, porušil jeho práva. Pokiaľ svedok potvrdí, že neboli vedené žiadne reštitučné konania relevantné pre rozhodnutia o navrhovaných vkladoch, konala nezákonne samotná poškodená a on nemôže byť odsúdený za to, že len chcel tento ňou založený protiprávny stav odstrániť.

Sťažovateľ ďalej... vytýkal časové obdobie jeho údajného protiprávneho konania uvedeného v skutkovej vete v bode 1./ - od 28. 03. 2011 do 09. 01. 2012. Podľa neho toto časové obdobie nie je v napadnutom rozsudku nikde odôvodnené a nie je ani zrejmé na základe akých dôkazov bol tento časový údaj ustálený, horí ide o jeden z kvalifikačných pojmov zločinu vydierania podľa § 189 ods. 2 písm. a) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami,

ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné... Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie...

Sťažovateľ nežiadal, aby dovolací súd revidoval skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa, domáhal sa neporušovania práva na obhajobu a správneho právneho posúdenia skutku vzhľadom na dokazovanie, ktoré sťažovateľ navrhol vykonať. Sťažovateľ má za to, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, tým že súd odmietol vypočuť svedka [REDACTED], ktorý je veľmi dôležitým svedkom pre obhajobu a tým pádom nebola jeho vec spravodlivo prejednaná.

... V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti.

... Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu.

... účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 a čl. 6 ods. 3 písm. c) ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu.

... Z judikatúry ESLP vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002, § 45). Právo na kontradiktórne konanie zase znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Ústavnej sťažnosti sa vyhovuje.

2. Právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo dňa 06. 12. 2017 bolo porušené.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo dňa 06. 12. 2017 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To/50/2016-928 zo dňa 09. 11. 2016 a rozsudkom Okresného súdu v Námestove sp. zn. 6 T/64/2013-776 zo dňa 15. 04. 2016 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004... v celkovej výške 390,51 € vrátane DPH...“

Uznesením sp. zn. IV. ÚS 558/2018 z 9. októbra 2018 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti namietaného porušenia v sťažnosti označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd označeným uznesením z 9. októbra 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (v rozsahu, ktorý sa premietol aj do záhlavia tohto nálezu, pozn.) ústavný súd vyzval krajský súd a najvyšší súd na vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľa.

Predsedníčka krajského súdu reagovala na výzvu ústavného súdu prípisom sp. zn. Spr 348/2018 z 30. novembra 2018, v ktorom najmä uviedla:

„Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] v posudzovanej veci namieta, že... súd nevypočul ním navrhnutého svedka [REDAKOVANÉ], ktorý mal potvrdiť, že neboli vedené žiadne reštitučné konania relevantné pre rozhodnutia o navrhovaných vkladoch, a teda nezákonne

konala samotná poškodená a on ako obžalovaný nemôže byť odsúdený za to, že len chcel tento ňou založený protiprávny stav odstrániť.

... Požiadavky obsiahnuté v ods. 3 čl. 6 Dohovoru predstavujú zvláštne aspekty práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Do skupiny týchto osobitných trestno-procesných záruk spravodlivého prerokovania veci pred súdom zaraďuje judikatúra štrasburských orgánov ochrany práva aj právo na riadne dokazovanie garantované čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, ktorého obsahom je právo vypočúvať alebo dať vypočuť svedkov proti sebe a právo dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. Zo znenia predmetného článku Dohovoru vyplýva, že obvinený má okrem iného právo, aby sa zabezpečil výsluch svedkov, ktorých výpovede by mali byť v jeho prospech, pričom ani jedno z týchto práv nemá absolútny charakter.

V rámci garancií práva na obhajobu v prípade uplatnenia návrhu obvineného na výsluch svedka v jeho prospech má byť tento návrh posudzovaný kritériom užitočnosti takéhoto dôkazu pre rozhodnutie, pričom konajúci súd nie je povinný takémuto návrhu bezpodmienečne vyhovieť. V prípade odmietnutia návrhu obvineného na výsluch svedka je konajúci súd povinný toto odmietnutie v rámci zásady spravodlivého súdneho procesu riadne zdôvodniť. Čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru teda neukladá povinnosť predvolať všetkých svedkov, ale jeho cieľom je zabezpečiť rovnosť prostriedkov.

... Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a 11 Trestného poriadku, ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Súd sám rozhoduje o vykonaní dôkazov, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci rozhodnúť.

Obžalovaný [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom prostredníctvom obhajcu navrhol vykonať dôkaz - výsluch svedka [REDAKOVANÉ] ku skutočnostiam ohľadom reštitúcie pozemkov a dôvodnosti prerušenia konania vo veciach č. V1033/2007 a V1999/2006. Okresný súd Námestovo v konaní sp. zn. 6 T/64/2013 na hlavnom pojednávaní dňa 15. 04. 2016 uvedený návrh obhajoby odmietol z dôvodu, že objasnenie uvedených skutočností nemalo vplyv na rozhodnutie ohľadom viny obžalovaného

zo súdených trestných činov, skutočností, ku ktorým mal navrhnutý svedok vypovedať, presahovali rámec vykonávaného dokazovania.

... hoci obžalovaný navrhol doplnenie dokazovania výsluchom svedka [REDACTED], tento návrh mu vo svojej autonómnej pôsobnosti súd prvého stupňa odmietol a odvolací súd sa s rozsahom dokazovania vykonaného okresným súdom potrebným na rozhodnutie stotožnil. Samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým nebolo vyhovené návrhu obžalovaného na doplnenie dokazovania, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu, pretože súd vlastnou úvahou určuje obsah a rozsah dokazovania a voľbu použitých dôkazných prostriedkov, všetkým dôkazným návrhom teda nie je povinný vyhovieť (R 7/2011), čo konštatoval vo svojom uznesení sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo dňa 06. 12. 2017 aj Najvyšší súd SR, ktorým podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného [REDACTED] zamietol.

K vyššie uvedenému je potrebné uviesť, že proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania, alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR uvedeného v uznesení sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo dňa 06. 12. 2017 súdy oboch stupňov pri vykonávaní dokazovania postupovali v súlade so zákonom a v tomto smere im nie je čo vytknúť.

Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný návrhmi strán, ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*).

Nad rámec už uvedeného treba poznamenať, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu relevantnú argumentáciu, z ktorej by bolo možné identifikovať prípadné východiská pre iné posúdenie spáchaného skutku. Jeho argumentácia sa opiera o tie isté ním deklarované skutkové zistenia a právne hodnotenia, ako boli ním prezentované v konaní pred okresným a krajským súdom, pričom s jeho skutkovými a právnymi námietkami sa tak Okresný súd Námestovo v rozsudku sp. zn. 6 T/64/2013 z 15. 04. 2016, ako aj Krajský súd v Žiline v uznesení sp. zn. 2 To/50/2016 z 09. 11. 2016 v odôvodnení napadnutých rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného predsedníčka krajského súdu je toho názoru, že vo vyššie citovaných konaniach obhajoba nebola obmedzená v tom zmysle, že by bol sťažovateľ pripravený o spravodlivé konanie, konanie prebiehalo v duchu plného práva na obhajobu a princípu rovnosti zbraní v súlade so zásadou spravodlivého súdneho procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých predsedníčka krajského súdu navrhuje sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] nevyhovieť.“

Predsedníčka najvyššieho súdu k prípisu sp. zn. KP 3/2018 z 5. decembra 2018 pripojila vyjadrenie sudcu [REDAKOVANÉ], predsedu senátu 2 T najvyššieho súdu, ktorý k sťažnosti sťažovateľa najmä uviedol:

„Vo vzťahu k možnému porušeniu práva na obhajobu nevypočutím navrhovaného svedka najvyšší súd uvádza, že už súd prvého stupňa sa na str. 13 rozsudku dostatočným spôsobom vysporiadal s návrhom obvineného na vypočutie svedka [REDAKOVANÉ] (ku skutočnostiam ohľadom reštitúcie pozemkov a dôvodnosti prerušenia konania vo veci č. V1033/2007 a V1999/2006) keď uviedol, že uvedený návrh odmietol z dôvodu, že objasnenie uvedených skutočností nemalo vplyv na rozhodnutie ohľadom viny obvineného zo súdených trestných činov. Skutočnosti ku ktorým mal navrhnutý svedok vypovedať presahovali rámec vykonávaného dokazovania.

Ako vyplýva z konštantnej súdnej judikatúry právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) TP treba chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 TP). Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) TP nemožno považovať obsah a rozsah

vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 TP, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 TP. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 TP o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) TP, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) TP, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) TP vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nie je ním len všeobecné právo obvineného zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a súdom (§ 34 TP), ale aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným alebo prostredníctvom obhajcu (§ 34 ods. 1, § 44 ods. 2 TP). Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 TP), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 TP) (R 116/2014).

Zo spisového materiálu i z ústavnou sťažnosťou napadnutých súdnych rozhodnutí vyplýva, že súdy sa návrhmi obžalovaného na vykonanie dokazovania aj vo vzťahu ku svedkovi [REDAKOVANÉ] riadne zaoberali, vysporiadali sa s nimi a uviedli, z akých dôvodov im nevyhoveli.

Podľa môjho názoru k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods.3 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods.3 písm. d) Dohovoru nedošlo.“

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne v podaní z 9. januára 2019 uviedol, že k vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu nezaujímá stanovisko a trvá na svojej argumentácii obsiahnutej v sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

Vzhľadom na oznámenia predsedníčky krajského súdu z 30. novembra 2018, predsedníčky najvyššieho súdu z 5. decembra 2018 a sťažovateľa z 9. januára 2019,

že netrvaťajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávajúanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávajúania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúacich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto nálezu, namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má minimálne právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu.

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práv v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti môže do sféry pôsobnosti všeobecných súdov zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd v kontexte sťažostnej argumentácie sťažovateľa preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska ich ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti ich účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami garantovanými ústavou a právami garantovanými dohovorom.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením krajského súdu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd najskôr uvádza, že napriek odmietnutiu sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 T 64/2013 z 15. apríla 2016 v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal do úvahy aj obsah označeného rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorého vydanie procesne bezprostredne predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia krajského súdu, keďže meritórne rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Z rovnakého dôvodu aj v kontexte sťažovateľom

uplatnených výhrad ústavný súd považuje za potrebné poukázať na chronologickú následnosť a obsah meritórnych rozhodnutí vydaných v trestnej veci sťažovateľa pred vydaním napadnutého rozsudku okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 6 T 64/2013 vyplýva, že okresný súd (v poradí prvým) rozsudkom č. k. 6 T 64/2013-679 z 13. januára 2015 sťažovateľa spod obžaloby Okresnej prokuratúry Námestovo oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že skutok (ktorého znenie je citované v časti I tohto nálezu, pozn.) nie je trestným činom. Prvostupňový súd označené rozhodnutie odôvodnil v jeho relevantnej časti najmä takto:

«V rámci dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný v pozícii riaditeľa Správy katastra Tvrdošín písomne (konkrétne email z 28. 3. 2011, písomnosť z 3. 5. 2011 a z 28. 6. 2011) ukladal úlohy poškodenej [REDAKOVANÉ], aby vydala rozhodnutia v nadväznosti na rozsudky KS v Žiline č. 29 Sp/25/2009-36 a č. 29 Sp/23/2009, (ktorými boli zrušené predchádzajúce rozhodnutia v dotknutých katastrálnych veciach, v ktorých správa katastra rozhodla o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva, pričom aktuálny právny stav v týchto veciach bol taký, že poškodená [REDAKOVANÉ] dňa 21. 1. 2011 prerušila konanie, z dôvodu riešenia predbežnej otázky) s tým, že nesplnenie úlohy bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny. Tiež bolo preukázané, že až na žiadosť poškodenej (písomnosť z 29. 4. 2011) v znení, „keďže ste ma upozornili, že takto nemá konať zamestnanec spôsobilý rozhodovať o návrhu na vklad, tak Vás žiadam, v prípade, ak nevyužijete iné zákonne prostriedky, aby ste mi písomne uložili, ako mám v sporných veciach rozhodnúť. Ide konkrétne o konania o návrhu na vklad kúpnej zmluvy č. V 1033/07 a V 1999/2009, ktorých sa uvedená problematika dotýka...“, obžalovaný reagoval v znení: „Nebudem Vám prikazovať, ako máte v sporných veciach rozhodnúť, upozornili ste ma, že nie som oprávnený rozhodovať, preto ako riaditeľ správy katastra, Vám opakovane ukladam: vydať rozhodnutia v nadväznosti na rozsudky KS v Žiline č. 29 Sp/25/2009-36 a č. 29 Sp/23/2009“ a až v ďalšej písomnosti z 28. 6. 2011 adresovanej poškodenej obžalovaný uvádza: „Na základe Vášho vyjadrenia zo dňa 12. 05. 2011, keď ste nekonali v prerušených konaniach (úloha zo dňa 28. 03. 2011, opakovane

zo dňa 03. 05. 2011), žiadate riaditeľa SK aby Vám presne uviedol aké rozhodnutia máte vydať. Pri zadaní úlohy Vás usmerním, aby ste v prerušených konaniach V 1033/2007 a V 1999/2009 vydali rozhodnutia, ktorými bude povolený vklad do KN“. Pokyny až do 28. 6. 2011 neuvádzali ako má poškodená vo veci rozhodnúť, až na žiadosť poškodenej (pričom poškodená vedela, že v rozhodovaní je samostatná a obžalovaný nemá osobitnú odbornú spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad) obžalovaný ju usmernil, aby v prerušených konaniach vydala rozhodnutie o povolení vkladu. Vyššie uvedené skutkové tvrdenia boli preukázané aj výsluchmi obžalovaného, svedkyne poškodenej [REDAKOVANÉ] a tiež ostatnými listinnými dôkazmi, e-mailovou komunikáciou medzi obžalovaným a poškodenou. Uvedené konanie obžalovaného, však podľa názoru súdu nenapĺňa skutkovú podstatu zločinu vydierania. Obžalovaný ukladal pokyny, úlohy poškodenej, aby v prerušených konaniach rozhodla s tým, že nesplnenie úloh bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

... V súlade so zákonom o štátnej službe, oboznámených služobných interných predpisov nie riaditeľ správy katastra, ale služobný úrad mal vo svojej kompetencii riešiť ukončenie štátnozamestnaneckého pomeru a riaditeľ správy katastra (Organizačný poriadok Katastrálneho úradu v Žiline v znení dodatkov na čl. 41-71 zväzok III, konkrétne čl. 10, v znení dodatku č. 1) bol oprávnený podať podnet na disciplinárne konanie, pričom disciplinárne konanie pripravuje osobný úrad KU ZA. Iba prednosta katastrálneho úradu ako vedúci služobného úradu plní úlohy spojené s uplatňovaním štátnozamestnaneckých vzťahov, čo v konečnom dôsledku znamená, že riaditeľ správy katastra (obžalovaný) nemal dosah na ukončenie štátnozamestnaneckého pomeru, a nebolo tak preukázané tvrdenie obžaloby, ... pod hrozbou reálnej straty zamestnania, opakovane ukladal pokyny... Samotné oznámenie obžalovaného, že on, bude považovať konanie resp. nekonanie poškodenej, za závažné porušenie pracovnej disciplíny, ešte neznamená, že k porušeniu pracovnej disciplíny došlo, za týmto účelom sú zriadené disciplinárne komisie.

V tomto smere súd nespochybňuje, že iba zamestnanec s odbornou spôsobilosťou má oprávnenie rozhodovať o návrhu na vklad vlastníckeho práva a vo svojej rozhodovacej činnosti je samostatný, iba on zodpovedá za svoje rozhodnutia, tak tomu bolo aj v tomto konkrétnom prípade. Súd neospravedlňuje konanie obžalovaného, ktorý podľa názoru súdu prekročil svoje kompetencie tým, že usmerňoval poškodenú, aké rozhodnutie má vydať, jeho

konanie však podľa názoru súdu nenapĺňa znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, ale sa jedná o porušenie práv štátneho zamestnanca (§ 65 Zákona o štátnej službe), ktorých riešenie bolo v kompetencii služobného úradu. Okresný súd tak uzatvára, že poškodená sa nemala dôvod obávať straty zamestnania, pretože rozhodovanie o tom nebolo v kompetencii riaditeľa, teda obžalovaného, pričom obžalovaný ani stratou zamestnania nehrozil poškodenej, opakovane uviedol, že nesplnenie úlohy bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny a takáto hrozba obžalovaného nemá povahu inej ťažkej ujmy, teda obligatórneho znaku skutkovej podstaty zločinu vydierania, a preto jeho konanie nemožno podriaďiť pod žalovanú skutkovú podstatu zločinu vydierania. Uvedenému záveru, že obžalovaný nemal vplyv na rozhodovanie o štátnozamestnaneckých vzťahov v konečnom dôsledku svedčí, že poškodená potom ako jej boli ukladané úlohy obžalovaným, napriek jeho výhradám, ktoré opakovanými e-mailami oznamoval prednostovi služobného úradu, poškodená bola ku dňa 6. 5. 2011 menovaná do funkcie vedúcej oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam Správy katastra Tvrdošín a dňa 12. 8. 2011 s ňou bola uzatvorená služobná zmluva, čo iba posilňuje záver, že riešenie otázok štátnozamestnaneckého pomeru bolo výlučne v kompetencii služobného úradu a nie obžalovaného. Zároveň súd z rovnakých dôvodov, dospel k záveru, že ani konanie pod bodom 2/ nenapĺňa skutkovú podstatu zločinu vydierania, keďže obžalovaný zakazoval poškodenej vykonávať funkciu vedúcej oddelenia s tým, že nedodržanie tohto upozornenia by považoval za závažné porušenie pracovnej disciplíny t. j. v kontexte § 47 písm. h/, 51 ods. 1 Zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, aj v tomto prípade nebolo preukázané tvrdenie v obžalobe, že išlo o hrozbu reálnej straty zamestnania, z dôvodov na ktoré už súd poukázal v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia, obžalovaný nemal vplyv na rozhodovanie o štátnozamestnaneckých vzťahov, a ani v tomto prípade tým, že uviedol, že nedodržanie upozornenia by považoval za závažné porušenie pracovnej disciplíny, týmto konaním nebol naplnený pojmový znak skutkovej podstaty zločinu vydierania, a to hrozba inej ťažkej ujmy.

... v danom prípade poškodená je osobou s právnym vzdelaním a musela tak vedieť, že iba prednosta katastrálneho úradu ako vedúci služobného úradu plní úlohy spojené s uplatňovaním štátnozamestnaneckých vzťahov. Obžalovaný v danom prípade poškodenej hrozil, že nesplnenie ním uloženej úlohy pod bodom 1/ a porušenie zákazu pod bodom 2/ bude on považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny, pričom podľa názoru súdu

takáto hrozba nemala povahu ťažkej ujmy, poškodená mala zákonné prostriedky § 65 Zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v účinnom znení podať sťažnosť, že boli porušené jej práva podľa tohto zákona. V tomto smere súd poukazuje aj na princíp ultimaratio; trestné právo možno použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromnoprávných, pracovnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec. Trestné právo má byť najkrajnejším prostriedkom k postihu typovo najzávažnejších prípadov porušenia práva (zásada subsidiarity trestnej represie). V tomto prípade je súd presvedčený o tom, že v danom prípade došlo k neoprávnenému konaniu obžalovaného, a to bez ohľadu na to, čo obžalovaného k jeho konaniu viedlo (súd všetky tieto jeho vyjadrenia posúdil len ako jeho obranu), nebol oprávnený ukladať poškodenej, osobe s odbornou spôsobilosťou rozhodovať o návrhoch na vklad úlohy, ako má rozhodnúť o návrhoch na vklad v konkrétnych veciach, išlo z jeho strany o prekročenie jeho právomoci, ako riaditeľa správy katastra, ktoré riešenie však bolo podľa názoru súdu v kompetencii služobného úradu.

V prípade právnej kvalifikácie skutkov 1/-4/ ako prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, nebol rovnako preukázaný obligatórny znak skutkovej podstaty súdeného prečinu, obžalovaný v pozícii verejného činiteľa síce podľa názoru súdu popísaným konaním pod bodmi 1-4/ prekročil svoje právomoci, avšak nebolo preukázané, že tak konal s cieľom inému zaobstarať neoprávnený prospech, tomto prípade zaobstarať prospech pre [REDAKOVANÉ] poľnohospodárke družstvo. V tomto smere nebol produkovaný žiaden priamy a ani ucelená reťaz nepriamych dôkazov, ktoré by toto tvrdenie obžaloby preukazovalo. Obžaloba bola v tejto časti skôr postavená iba na predpokladoch a dohadoch vychádzajúcich z intenzívneho telefonického kontaktu medzi obžalovaným a predsedom [REDAKOVANÉ] poľnohospodárke družstvo, pričom nebol známy ich obsah. Svedok [REDAKOVANÉ] (predseda poľnohospodárskeho družstva) a obžalovaný jednoznačne tieto tvrdenia v obžalobe odmietli, svedok [REDAKOVANÉ] nepopieral, že bol v telefonickom kontakte s obžalovaným, obsah telefonátov však podľa jeho vyjadrenia ako aj vyjadrenia obžalovaného bol však zameraný na riešenie rôznych problémov, s ktorými sa obracal na obžalovaného ako riaditeľa správy katastra. Obžalovaný preukázateľne uložil poškodenej úlohu ako má rozhodnúť v konkrétnych veciach o návrhu na vklad vlastníckeho práva, súd podotýka, že túto úlohu obžalovaný uložil až potom, ako ho poškodená

požiadala, aby jej uviedol, ako má vo veci rozhodnúť (vyplývalo to tak z e-mailovej komunikácie, ako aj z výpovedí tak obžalovaného ako aj poškodenej), pričom predchádzajúca úloha znela všeobecne, aby poškodená rozhodla v zmysle konkrétnych rozhodnutí súdov. Keďže pokyny až do 28. 6. 2011 neuvádzali ako má poškodená vo veci rozhodnúť, až na žiadosť poškodenej obžalovaný ju usmernil, aby v prerušených konaniach vydala rozhodnutie o povolení vkladu, aj táto okolnosť vnáša pochybnosť, či obžalovaný konal s cieľom zaobstarat' neoprávnený prospech pre [REDACTED] poľnohospodárske družstvo. Obžalovaný sa bránil, že sa nestotožnil s prerušením konania, považoval to za nečinnosť úradu a chcel, aby sa vo veci rozhodlo s tým, že proti rozhodnutiu je vždy možnosť podania opravných prostriedkov. Na základe uvedeného, v zmysle zásady in dubio pro reo, táto pochybnosť bola vyhodnotená v prospech obžalovaného a súd tak nemal preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty súdeného prečinu. Vzhľadom k záveru, k akému súd na základe vyhodnotenia dôkazného stavu dospel, keďže neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, súd sa ďalej s hodnotením skutkových okolností popísanými v obžalobe najmä pod bodmi 3/-4/ v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal, nakoľko to nepovažoval za potrebné, keďže aj vo vzťahu k týmto skutkom nebolo preukázané, že obžalovaný aj v bodoch 3/ - 4/ konal s cieľom inému ([REDACTED] poľnohospodárske družstvo) zaobstarat' neoprávnený prospech.»

Krajský súd uznesením č. k. 2 To 42/2015-697 z 15. júla 2015 na základe odvolania prokurátora rozsudok okresného súdu č. k. 6 T 64/2013-679 z 13. januára 2015 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) Trestného poriadku a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd zrušujúce uznesenie odôvodnil najmä takto:

„Krajský súd sa rovnako ako odvolateľ nestotožňuje s vecným a právnym vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré prvostupňový súd rozviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Argumenty prokurátora prednesené v odôvodnení odvolania krajský súd považuje za odborne správne a zodpovedajúce zákonu. V plnom rozsahu sa možno stotožniť s vysloveným názorom odvolateľa, že ak prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia uznal protiprávnosť a nemorálnosť konania obžalovaného, jeho

záver, že v konaní obžalovaného absentujú niektoré zo zákonných znakov žalovaných trestných činov, je nesprávny. V tejto súvislosti sa žiada upozorniť, že k správnym a úplným skutkovým zisteniam dôjde súd len vtedy, keď vykoná nielen všetky dosiahnuteľné dôkazy, ale ich tiež tak v jednotlivostiach, ako aj v ich súhrne správne zhodnotí. Uplatnenie zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. je základným a nevyhnutným predpokladom pre správne, spravodlivé a zákonné rozhodnutie.

Odvolačí súd po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil citovaným zákonným ustanovením a v posudzovanej veci rozhodol nesprávne a nevysporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Treba uviesť, že okresný súd v predloženej veci nepostupoval dôsledne, najmä vo fáze hodnotenia dôkazov. Vykonané dôkazy vyhodnotil iba jednostranne, jednotlivo, nesprávne a bez toho, aby dôkazy vyhodnotil aj v súhrne a vo vzájomnej súvislosti. Okresný súd síce vykonal na hlavnom pojednávaní dôkazy v takom rozsahu ako mal a mohol, avšak z týchto vyvodil nesprávny právny záver, keď obžalovaného spod obžaloby oslobodil. Treba poznamenať, že postup súdu, resp. orgánov činných v trestnom konaní pri voľnom hodnotení dôkazov a odôvodnenosť vnútorného presvedčenia sú preskúmateľné v odvolacom konaní a nesprávnosť vyhodnotenia dôkazov môže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vyslovil pochybnosť, či obžalovaný ako verejný činiteľ prekročil svoju právomoc s cieľom inému zaobstarať neoprávnený prospech. Uviedol, že obžalovaný sa bránil tým, že sa nestotožnil s prerušením konania, a toto prerušenie považoval za nečinnosť úradu. Chcel, aby sa vo veci rozhodlo s tým, že proti rozhodnutiu je vždy možnosť podania opravných prostriedkov. Túto pochybnosť prvostupňový súd vyhodnotil v zmysle zásady in dubio pro reo, v prospech obžalovaného so záverom, že neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Ako už bolo prezentované v predchádzajúcom, krajský súd považuje odvolacie argumenty prokurátora za správne a prednesené so znalosťou veci. Napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu je vo viacerých smeroch rozporné a krajský súd sa nestotožňuje s úvahami právneho charakteru, na ktorých okresný súd založil svoj oslobodzujúci rozsudok.

... Na spáchanie trestného činu vydierania je potrebné, aby sa ujma javila ako ťažká objektívne a aby bola spôsobilá vzbudiť v poškodenom obavy. Nie je pritom rozhodné či hrozba u poškodeného skutočne vyvolala obavy z uskutočnenia. V prípade trestného činu vydierania musí ísť vždy o neoprávnené konanie, pričom za oprávnené nemožno rozhodne považovať použitie síce dovoleného prostriedku, nie však dovoleného vo vzťahu k účelu sledovanému páchatel'om.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ku skutkom pod bodom 1/, 2/ okrem iného uviedol, že i keď obžalovaný prekročil svoje kompetencie tým, že usmerňoval poškodenú aké rozhodnutie má vydať, jeho konanie nenapĺňa znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, ale sa jedná o porušenie práv štátneho zamestnanca, ktorých riešenie bolo v kompetencii služobného úradu. Tento záver odôvodnil tým, že poškodená nemala dôvod sa obávať straty zamestnania, pretože rozhodovanie o tom nebolo v kompetencii riaditeľa, teda obžalovaného. Podľa súdu prvého stupňa takáto hrozba obžalovaného nemá povahu inej ťažkej ujmy, teda obligatorného znaku skutkovej podstaty zločinu vydierania, a preto jeho konanie nemožno podriaadiť pod žalovanú skutkovú podstatu zločinu vydierania. Rovnaký právny záver vyvodil i u skutku pod bodom 2/. Dôvodil tým, že i keď obžalovaný zakazoval poškodenej vykonávať funkciu vedúcej oddelenia s tým, že nedodržanie tohto upozornenia bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny, nebolo preukázané, že išlo o hrozbu reálnej straty zamestnania z dôvodov, že obžalovaný nemal vplyv na rozhodovanie o štátnozamestnaneckých vzťahov. Takýmto konaním obžalovaného nebol naplnený pojmový znak skutkovej podstaty zločinu vydierania, a to hrozba inej ťažkej ujmy. Takéto právne úvahy a právny záver prvostupňového súdu je mylný a nesprávny. V tejto súvislosti správne odvolateľ argumentuje, že skutočnosť, že obžalovaný v konečnom dôsledku nemohol priamo rozhodnúť o disciplinárnom postihu poškodenej, nevyklučuje použitie predmetnej právnej kvalifikácie. V danom prípade ani argument prvostupňového súdu, že poškodená je osobou s právnym vzdelaním a musela tak vedieť, že iba prednosta katastrálneho úradu ako vedúci služobného úradu plní úlohy spojené s uplatňovaním štátnozamestnaneckých vzťahov neobstojí, a je bezvýznamný. V tejto súvislosti prvostupňový súd poukázal na princíp ultima ratio s tým, že trestné právo možno použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť ako za závažné excesy zo súkromnoprávných, pracovnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec. Ďalej uviedol, že trestné

právo má byť najkrajnejším prostriedkom k postihu typovo najzávažnejších prípadov porušenia práva (zásada subsidiarity trestnej represie). V závere na čl. 15 ku skutkom pod bodom 1/ a 2/ okresný súd uviedol, že je presvedčený o tom, že v danom prípade došlo k neoprávnenému konaniu obžalovaného, a to bez ohľadu na to, čo ho k takému konaniu viedlo a obžalovaný nebol oprávnený ukladať poškodenej, ako osobe s odbornou spôsobilosťou úlohy, ako má rozhodnúť o návrhoch na vklad v konkrétnych veciach. Z jeho strany išlo o prekročenie jeho právomocí ako riaditeľa správy katastra, ktoré riešenie však bolo podľa názoru súdu v kompetencii služobného úradu. Tento záver súdu prvého stupňa nezodpovedá základným zásadám trestného konania, ani ustanoveniam o jeho účele najmä ustanoveniu § 1 Tr. por. podľa ktorého Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Teda, ak sa zistí protiprávnosť konania a znaky takéhoto konania sú uvedené v Trestnom zákone, potom nie je na úvahe súdu, či takéto konanie nie je vhodnejšie riešiť inými prostriedkami ako trestnoprávnymi. Za súčasnej dôkaznej situácie sa javí vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obžalovanému za opodstatnené.

Rovnako sú nesprávne právne úvahy okresného súdu a jeho právny záver pokiaľ ide o skutky pod bodom 1/ až 4/. V tejto časti obžaloba kvalifikovala konanie obžalovaného ako pokračovací prečin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. zák. To, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol v rozhodnom čase verejným činiteľom tak, ako definuje ustanovenie § 128 ods. 1 Tr. zák. je nepochybné a nesporné. Pre trestnú zodpovednosť a tiež pre ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení Trestného zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. To, že obžalovaný v rozhodnom období prekročil svoje právomoci bolo nepochybne preukázané a v konečnom dôsledku takúto skutočnosť opakovane konštatuje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia. Tvrdí však, že nebolo preukázané, že takto konal s cieľom inému zaobstarať neoprávnený prospech, v tomto konkrétnom prípade zaobstarať prospech pre [REDAKOVANÉ] Poľnohospodárske družstvo. Tvrdí tiež, že v tomto smere nebol produkován žiaden priamy a ani ucelená reťaz nepriamych dôkazov, ktoré by toto tvrdenie obžaloby preukazovalo. Ani v tejto časti sa odvolací súd nestotožňuje s takouto argumentáciou súdu prvého stupňa a poukazuje na odvolacie výhrady prokurátora, ktorými jasne, zrozumiteľne a so znalosťou veci

poukazuje na správanie sa obžalovaného i na konkrétne dôkazné prostriedky, ktoré vo vzájomnej súvislosti bolo potrebné vyhodnotiť v súlade so zásadou podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Dôvodná je i námietka odvolateľa týkajúca sa absencie riadneho odôvodnenia oslobodenia obžalovaného spod obžaloby pre skutok smerujúci voči poškodenej [REDAKOVANÉ] pod bodom 4/ obžaloby s tým, že v tomto smere je rozsudok prvostupňového súdu nepreskúmateľný. Krajský súd v tomto smere upozorňuje prvostupňový súd, že v tejto časti rozhodnutie okresného súdu nespĺňa požiadavky uvedené v § 168 ods. 1 Tr. por.

Krajský uzatvára, že odvolanie prokurátora je opodstatnené, napadnutý rozsudok v časti, na ktorú poukazuje odvolateľ nepreskúmateľný, pretože nezodpovedá ustanoveniu § 168 ods. 1 Tr. por. a zistená dôkazná situácia je logickým predpokladom pre iný právny záver aký vyvodil prvostupňový súd o vine obžalovaného.“

Okresný súd po vrátení veci krajským súdom rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 6 T 64/2013-776 z 15. apríla 2016 tak, že v bodoch I a II obžaloby uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), g) a h) a § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona a v bodoch I až IV obžaloby ho uznal za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Okresný súd odsudzujúci rozsudok odôvodnil najmä takto:

«Súd v zmysle intencií rozhodnutia odvolacieho súdu vykonal hlavné pojednávanie dňa 15. 4. 2016, na ktorom odmietol návrh obhajoby na (zrejme výsluch, pozn.) [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ku skutočnostiam ohľadom reštitúcie pozemkov a dôvodnosti prerušenia konania vo veciach č. V1033/2007 a V1999/2006. Súd uvedený návrh odmietol z dôvodu, že objasnenie uvedených skutočností nemalo vplyv na rozhodnutie ohľadom viny obžalovaného zo súdených trestných činov, skutočnosti, ku ktorým mal navrhnutý svedok vypovedať presahovali rámec vykonávaného dokazovania.

... V rámci dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný v pozícii riaditeľa Správy katastra Tvrdošín písomne (konkrétne email z 28. 3. 2011. písomnosť z 3. 5. 2011 a z 28. 6. 2011) ukladal úlohy poškodenej [REDAKOVANÉ] aby vydala rozhodnutia v nadväznosti na rozsudky KS v Žiline č. 29 Sp/25/2009-36 a č. 29 Sp/23/2009, (ktorými boli zrušené predchádzajúce rozhodnutia v dotknutých katastrálnych veciach, v ktorých

správa katastra rozhodla o zmietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva, pričom aktuálny právny stav v týchto veciach bol taký, že poškodená [REDAKOVANÉ] dňa 21. 1. 2011 prerušila konanie, z dôvodu riešenia predbežnej otázky) s tým, že nesplnenie úlohy bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny, tiež bolo preukázané, že až na žiadosť poškodenej (písomnosť z 29. 4. 2011) v znení, „keďže ste ma upozornili, že takto nemá konať zamestnanec spôsobilý rozhodovať o návrhu na vklad, tak Vás žiadam, v prípade, ak nevyužijete iné zákonne prostriedky, aby ste mi písomne uložili, ako mám v sporných veciach rozhodnúť, ide konkrétne o konania o návrhu na vklad kúpnej zmluvy č. V 1033/07 a V 1999/2009, ktorých sa uvedená problematika dotýka...“, obžalovaný reagoval v znení: „Nebudem Vám prikazovať, ako máte v sporných veciach rozhodnúť, upozornili ste ma, že nie som oprávnený rozhodovať, preto ako riaditeľ správy katastra, Vám opakovane ukladám: vydať rozhodnutia v nadväznosti na rozsudky KS v Žiline č. 29 Sp/25/2009-36 a č. 29 Sp/23/2009“ a až v ďalšej písomnosti z 28. 6. 2011 adresovanej poškodenej obžalovaný uvádza: „Na základe Vášho vyjadrenia zo dňa 12. 05. 2011 keď ste nekonali v prerušených konaniach (úloha zo dňa 28. 03. 2011, opakovane zo dňa 03. 05. 2011) žiadate riaditeľa SK aby Vám presne uviedol aké rozhodnutia máte vydať. Pri zadaní úlohy Vás usmerním, aby ste v prerušených konaniach V 1033/2007 a V 1999/2006 vydali rozhodnutia, ktorými bude povolený vklad do KN“. Obžalovaný ukladáním pokynov, úloh poškodenej, aby v prerušených konaniach rozhodla s tým, že nesplnenie úloh bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny, naplnil skutkovú podstatu zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zákona. Vyššie uvedené skutkové tvrdenia boli preukázané výsluchmi obžalovaného, svedkyne poškodenej [REDAKOVANÉ] a tiež ostatnými listinnými dôkazmi, e-mailovou komunikáciou medzi obžalovaným a poškodenu. Iba zamestnanec s odbornou spôsobilosťou má oprávnenie rozhodovať o návrhu na vklad vlastníckeho práva, vo svojej rozhodovacej činnosti je samostatný a iba on zodpovedá za svoje rozhodnutia. Obžalovaný ukladáním úloh a usmernení poškodenej tak prekročil svoje kompetencie, keď ju usmerňoval, aké rozhodnutie má vydať. Rovnako aj pod bodom 2/ nenaplnil (zrejme naplnil, pozn.) skutkovú podstatu zločinu vydierania, keďže obžalovaný preukázateľne listom z 6. 5. 2011 zakazoval poškodenej vykonávať funkciu vedúcej oddelenia, do ktorej funkcie bola menovaná s tým, že nedodržanie tohto upozornenia bude

považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny t. j. v kontexte § 47 písm. h/, 51 ods. 1 Zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Pod hrozbou ťažkej ujmy treba považovať také konanie páchatel'a, ktoré môže viesť k ujme napr. na cti, dobrej povesti, v rodinnom živote za situácie, kedy sa ujma ako ťažká javí objektívne a kedy poškodený ju tiež ako ťažkú ujmu pociťuje, v danom prípade hrozbu obžalovaného, ktorý bol v pozícii riaditeľa Správy katastra Tvrdošín, že nesplnenie ním uloženej úlohy pod bodom 1/ a porušenie zákazu pod bodom 2/ bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny, možno považovať za hrozbu reálnej straty zamestnania a podľa ustálenej súdnej praxe, hrozba stratou zamestnania je inou ťažkou ujmou a ani skutočnosť, že obžalovaný v konečnom dôsledku nemohol rozhodnúť o disciplinárnom postihu poškodenej tento záver nevylučuje. Obžalovaný sa svojho konania dopustil závažnejším spôsobom konania v zmysle ust. § 138 písm. b/, g/ h/ Tr. zákona a na chránenej osobe podľa § 139 ods. 1 písm. h/ Tr. zákona. Vo svojom konaní pokračoval dlhší čas (v období od 28. 3. 2011 až 9. 1. 2012. po dobu dlhšiu ako 9 mesiacov, využitím stavu podriadenosti, obžalovaný bol v pozícii riaditeľa a poškodená bola v pozícii zamestnanca a tiež porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z funkcie riaditeľa, ktorý má aj zákonom uloženú povinnosť dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, iné všeobecne záväzné právne predpisy a právne záväzné akty Európskej únie a služobné predpisy pri vykonávaní štátnej služby a uplatňovať ich podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť a ľudské práva.

... Zároveň obžalovaný svojím konaním pod bodmi 1/ a 2/ sa v jednočinnom súbehu so zločinom vydierania dopustil aj prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, pretože tak ako už súd uviedol prekročil svoje právomoci a zároveň tak konal s cieľom inému zaobstarať neoprávnený prospech, v tomto prípade zaobstarať prospech pre [REDAKOVANÉ] poľnohospodárke družstvo. Uvedené bolo preukázané obsahom pokynov uložených poškodenej, z čoho jednoznačne vyplýva ako chcel, aby poškodená rozhodla, pričom bol v telefonickom kontakte s predsedom [REDAKOVANÉ] poľnohospodárke družstvo a obdobne usmerňoval aj inú zamestnankyňu správy katastra svedkyňu [REDAKOVANÉ] v konaní o návrhu na zápis vlastníckeho práva záznamom Z 891/2011, v ktorom bol navrhovateľom rovnako [REDAKOVANÉ] poľnohospodárke družstvo (súdený skutok pod bodom 4/). Zároveň tiež vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný sa dopustil aj súdených skutkov pod bodmi 3/

a 4/, kvalifikovaných ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, v pokračovacom konaní so skutkami pod bodmi 1/ a 2/. Konanie obžalovaného pod bodom 3 bolo preukázané, predovšetkým výpoveďou poškodenej [REDAKOVANÉ] ktorá svojou výpoveďou potvrdila okolnosti popísané pod bodom 3/, uviedla, že po príchode do zamestnania služobnú zmluvu predložila [REDAKOVANÉ], zástupkyňi riaditeľa, obžalovaný čerpal dovolenku Svedkyňa [REDAKOVANÉ] kontaktovala obžalovaného, ktorý sa do telefónu vyjadril, že nesúhlasí, aby na správe katastra pracovala a že má sedieť na chodbe. O tomto informovala služobný úrad, ktorý tiež túto vec riešil, dvakrát požiadala o vytvorenie prac. podmienok, situácia sa nezmenila ani po príchode obžalovaného z dovolenky, pracovné podmienky jej boli vytvorené asi až po 2 týždňoch. Výpoveď poškodenej korešpondovala aj s výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v neposlednom rade obžalovaný bol usvedčovaný aj svojou vlastnou výpoveďou, ktorý spáchanie skutkov vo svojej podstate ani nepopieral, snažil sa iba súdu vysvetliť dôvody, ktoré ho ku takémuto konaniu viedli a odvolával sa na interné služobné organizačné predpisy. Skutok pod bodom 4/ bol rovnako preukázaný najmä výpoveďami poškodených [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako aj listinnými dôkazmi, ktoré boli oboznámené v rámci dokazovania, najmä podstatným obsahom spisu vedenom na SK. Tvrdošín č. Z 891/2011, elektronickou a listinnou komunikáciou medzi obžalovaným a svedkyňou [REDAKOVANÉ] najmä zo dňa 27. 10. 2011, výzvou z 3. 11. 2011 adresovanou poškodenej [REDAKOVANÉ] aby prehodnotila svoje rozhodnutie, že návrh na vykonanie záznamu listín v prospech [REDAKOVANÉ] poľnohospodárske družstvo je nezapisateľný a následne písomne uloženou úlohou z 9. 1. 2012, v ktorej jej uložil, aby vykonala zápis vlastníckeho práva záznamom v prospech [REDAKOVANÉ] poľnohospodárske družstvo, aj keď už bol oboznámený s kontrolou UGKK pod sp. zn. 22/2011, podľa ktorej jej postup bol správny. Obžalovaný obsah oboznámenej písomnej komunikácie medzi ním a poškodenou nespochybňoval, snažil sa súdu iba vysvetliť dôvody, ktoré ho ako riaditeľa k takémuto postupu viedli. Obžalovaný tak v postavení verejného činiteľa v pokračovacom konaní pod bodmi 1/- 4/, (to že bol v rozhodnom čase verejným činiteľom je nesporné) prekročil svoje právomoci, pričom konal v úmysle zadovážiť prospech družstvu [REDAKOVANÉ] Tak ako už súd uviedol, skutočnosti, že obžalovaný konal v úmysle zadovážiť prospech družstvu vplynuli z obsahu jeho pokynov poškodeným, zo správania obžalovaného je zrejmé, že jeho konanie malo jediný zmysel - dosiahnuť vydanie rozhodnutiu v prospech konkrétneho

účastníka konania, ktorým bolo označené družstvo, s predsedom ktorého udržiaval nadštandardné vzťahy a situáciu dokresľuje mailová komunikácia svojmu nadriadenému, v ktorých v podstate obhajoval záujmy družstva [REDACTED] a vyvíjal snahu ukončiť pracovný pomer s poškodenou [REDACTED]. Išlo o konkrétne vymedzený majetkový prospech a zároveň je aj daný priamy úmysel, inú možnosť vylučujú skutkové okolnosti a na uvedenom nič nemení, že obžalovaný bol úprimne presvedčený o právnom nároku družstva.»

Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 odvolanie sťažovateľa proti odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa zamietol podľa § 319 Trestného poriadku, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil okrem iného takto:

„Predovšetkým je potrebné uviesť, že v predloženej veci krajský súd už raz konal a rozhodol... Následne prvostupňový súd v súlade s ustanovením § 327 Tr. por. po vrátení veci na hlavnom pojednávaní vykonal všetky potrebné dôkazy v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci a procesný postup, ktorý ho viedol k uznaniu viny obžalovaného...

... V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný sud jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny. Závery okresného súdu prezentované vo výrokovej časti rozsudku týkajúcej sa otázky viny obžalovaného [REDACTED], vysvetlenie týchto záverov v odôvodnení napadnutého rozsudku si krajsky sud osvojil, a preto v zásade na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa odkazuje.

Obžalovaný [REDACTED] založil odvolanie na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho skutkovými a právnymi námietkami sa však súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde. Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr por., teda hodnotil ich na základe

vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam.

... Správne a zákonu zodpovedajúce závery prvostupňového súdu treba doplniť len v tom, že odvolacie výhrady obžalovaného... týkajúce sa oprávnenosti a zákonnosti jeho pokynov ako riaditeľa správy katastra, ako nadriadeného - vedúceho Štátneho zamestnanca podriadenej [REDAKOVANÉ], ktorá disponovala s osobitnou odbornou spôsobilosťou rozhodovať o návrhu na vklad, považuje odvolací súd za nesprávne a odporujúce právnym úpravám, na ktoré obhajoba v odvolaní poukazuje. Podľa názoru krajského súdu vzťah nadriadenosti a podriadenosti v dotknutej veci podlieha osobitnej právnej úprave, a to zákonu č. 162/1995 Z. z. o Katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon). V zmysle § 33 citovanej právnej úpravy o návrhu na vklad rozhoduje zamestnanec katastrálneho úradu s vysokoškolským vzdelaním, ktorý má na to osobitnú odbornú spôsobilosť. ... Obžalovaný [REDAKOVANÉ] takúto odbornú spôsobilosť nemal. Uvedené rovnako potvrdila i svedkyňa [REDAKOVANÉ] a tieto skutočnosti vyplývajú i z Protokolu o kontrole č 22/2011 Úradu geodézie, kartografie a Katastra SR zo dňa 7. 12. 2011. Z týchto jednoznačne vyplýva, že obžalovaný ako riaditeľ Správy katastra Tvrdošín a nadriadený [REDAKOVANÉ] nebol oprávnený jej dávať pokyn v konkrétnom konaní. Táto v konaniach sp. zn. V 1033/2007 a V 1999/2006 rozhodovala samostatne. O takomto osobitnom pracovno-právnom postavení [REDAKOVANÉ] obžalovaný ako nadriadený musel vedieť. Napriek tejto vedomosti bez toho, aby disponoval osobitnou odbornou spôsobilosťou rozhodovať v dotknutých vkladových konaniach, v ktorých jedným z účastníkov (predávajúcim) bol [REDAKOVANÉ] Poľnohospodárske družstvo [REDAKOVANÉ] a napriek tomu, že tieto konania boli rozhodnutiami zo dňa 21. 1. 2011 prerušené, a to z dôvodu, že zatiaľ neboli právoplatne skončené reštitučné konania k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet prevodu, t. j. z dôvodu riešenia predbežnej otázky, ktorej vyriešenie bolo jedine v právomoci súdu, [REDAKOVANÉ] bez zákonného oprávnenia a pod hrozbou, že nesplnenie úlohy bude posudzovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny a tiež pod hrozbou reálnej straty zamestnania, opakovane tejto ukladal pokyny vydať rozhodnutia v predmetných konaniach, pričom z týchto pokynov bolo zrejmé, že [REDAKOVANÉ] mala povoliť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti treba

pripomenúť, že predmetom katastrálneho konania boli nehnuteľnosti, o ktoré sa vo viacerých administratívnych aj súdnych konaniach vedie dlhodobý spor medzi subjektmi [REDAKOVANÉ] Poľnohospodárske družstvo [REDAKOVANÉ] a urbárski spolumajitelia Pozemkové spoločenstvo [REDAKOVANÉ]. V obidvoch dotknutých vkladových konaniach už v období pred podaním obžaloby správa katastra vydala rozhodnutia tak o povolení vkladu, ako aj o jeho zamietnutí. Rozhodnutia o povolení vkladu zrušil Katastrálny úrad v Žiline a rozhodnutia o zamietnutí vkladu zrušil Krajský súd v Žiline. V čase skutku teda muselo byť obžalovanému známe, že v sporných prípadoch nebolo možné zákonným spôsobom povoliť, ani zamietnuť vklad do katastra... Tvrdenie odvolateľa, že [REDAKOVANÉ] v týchto pokynoch len informoval, že nesplnenie úlohy bude považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny a tiež, že ju usmerňoval týmito pokynmi, nezodpovedá dôkaznej situácii. Z výpovede svedkyne je zistiteľné, že uvedené vnímala ako vyhrážky. Konanie obžalovaného považovala za porušovanie ľudskej dôstojnosti. Mala obavu o svoje zamestnanie. Jej obavy boli znásobené, keď ku dňu 6. 5. 2011 bola menovaná do funkcie vedúcej oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam Správy katastra Tvrdošín a obžalovaný jej bezdôvodne a neoprávnene listom dňa 6. 5. 2011 zakázal vykonávať túto funkciu s tým, že nedodržanie tohto upozornenia bude považovať za závažne porušenie pracovnej disciplíny, a pod hrozbou reálnej straty zamestnania jej zakázal vykonávať prácu súvisiacu s jej pracovným zaradením... Obžalovaný jej odmietol odovzdať kľúče od pracoviska, nepridelil jej potrebné pečiatky k rozhodnutiu o návrhu na vklad a zablokoval jej prístup k počítačovému programom využívaným pri práci.

Podľa ustálenej judikatúry sa na spáchanie trestného činu vydierania nevyžaduje, aby páchatel dosiahol svoj zámer. Hrozba násilím alebo inou ťažkou ujmu nemusí byť bezprostredná, môže pôsobiť aj do budúcnosti. Inou ťažkou ujmu je taká ujma, ktorá môže smerovať proti cti, dobrému menu, majetkovým, osobným, rodinným, pracovným pomerom poškodeného... Stratu zamestnania treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať za inú ťažkú ujmu. Obžalovaný takto konal v snahe prinútiť poškodenú zmeniť rozhodnutia v konkrétnych veciach a vybaviť ich v prospech konkrétneho účastníka správneho konania. Skutočnosť, že obžalovaný v konečnom dôsledku nemohol priamo rozhodnúť o disciplinárnom postihu poškodenej, nevylučuje použitie predmetnej právnej kvalifikácie. Dôležité je, že obžalovaný bol oprávnený disciplinárne konanie voči poškodenej iniciovať

s tým, že nemohla s určitosťou predvídať výsledok tejto jeho iniciatívy. V tejto súvislosti nemožno prehliadnuť, že obžalovaný reálne vyvíjal snahu o ukončenie služobného pomeru poškodenej, čo preukazujú dokumenty o jeho komunikácii so svedkom [REDACTED]. Za daných okolností sa vyhrážky zo strany obžalovaného museli celkom nevyhnutne a oprávnene javiť poškodenej ako reálna hrozba...

Pokiaľ ide o konanie obžalovaného popísané v bode 4/ výrokovej časti napadnutého rozsudku, účasť obžalovaného na tomto konaní je nepochybne preukázaná výpoveďou svedkyne [REDACTED]. Išlo o zápis vlastníckeho práva záznamom, ktorý podal subjekt [REDACTED] Poľnohospodárske družstvo [REDACTED]. V rozhodnom Čase pôsobila v pozícii zapisovateľa a na správe katastra pracovala od roku 1996. Predmetný návrh dňa 30. 10. 2011 označila ako nezapisateľný. Obžalovaný ju nútil uvedené rozhodnutie zmeniť, keď dňa 3. 11. 2011 ju písomne vyzval, aby prehodnotila svoj postup a konala v zmysle zákona a právneho stavu. Navyše dňa 9. 1. 2012 jej písomne uložil, a to i napriek tomu, že bol oboznámený s výsledkom kontroly Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, ktorá kontrola potvrdila správnosť jej postupu, aby uskutočnila zápis vlastníckeho práva záznamom do katastra nehnuteľností v prospech [REDACTED] Poľnohospodárske družstvo [REDACTED]. Z takéhoto správania obžalovaného je zrejmé, že jeho konanie malo jediný zmysel - dosiahnuť vydanie rozhodnutia v prospech konkrétneho účastníka konania, a to [REDACTED] Poľnohospodárske družstvo [REDACTED]. V tejto súvislosti niet pochýb, že išlo o konkrétne vymedzený majetkový prospech a tiež na uvedenom nič nemení skutočnosť, že obžalovaný bol presvedčený o právnom nároku menovaného účastníka konania na predmetnej nehnuteľnosti. Existencia právnych prekážok - nedostatok odbornej spôsobilosti obžalovaného a viazanosť rozhodnutím nadriadeného orgánu zásadným spôsobom obmedzovala rozsah jeho právomoci a neumožňovala mu konať spôsobom popísaným vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia. Je nepochybné a vykonanými dôkazmi preukázané, že obžalovaný vykonával svoju právomoc vedúceho štátneho zamestnanca v snahe zabezpečiť prospech účastníkovi konania [REDACTED] Poľnohospodárske družstvo [REDACTED] čo dokazuje i nadštandardný vzťah s jeho predsedom [REDACTED]. Túto skutočnosť obžalovaný vo svojej výpovedi ani nepoprel a potvrdzuje to i tá skutočnosť, že v čase od 18. 1. 2011 do 26. 8. 2011 bolo zaznamenaných 458 hovorov medzi obžalovaným a [REDACTED]. V tejto súvislosti podporne vyznieva i výpoveď

poškodenej [REDAKČIA] a svedkyne [REDAKČIA], ktoré uviedli, že obžalovaný v žiadnych iných veciach, ktoré sa netýkali účastníka [REDAKČIA] Poľnohospodárske družstvo [REDAKČIA] nevykonával na nich takýto nátlak. S poukazom na uvedené niet pochybností, že obžalovaný ako verejný činiteľ - riaditeľ Správy katastra Tvrdošín, ktorému žiadny právny predpis neumožňoval uložiť poškodeným vykonať zmenu ich rozhodnutí, prekročil konaním uvedeným v bode 1/ až 4/ svoje právomoci a konal tak celkom nepochybne v úmysle zadovážiť prospech konkrétnemu účastníkovi správnych konaní, t. j. [REDAKČIA] Poľnohospodárske družstvo [REDAKČIA]. Žiada sa uviesť, že nepochybne z dôkazov vykonaných vyplýva, že obe poškodené v predmetných konaniach rozhodli. [REDAKČIA] [REDAKČIA] rozhodnutím zo dňa 21. 1. 2011 v súlade s ustanovením § 31a Katastrálneho zákona prerušila vkladové konanie z dôvodu, že neboli právoplatne skončené reštitučné konania k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet prevodu, t. j. z dôvodu riešenia predbežnej otázky a [REDAKČIA] dňa 30. 10. 2011 v konaní o návrhu na zápis vlastníckeho práva záznamom, ktorý návrh podal subjekt [REDAKČIA] Poľnohospodárske družstvo [REDAKČIA] rozhodla, že tento návrh je nezapisateľný. Potom tvrdenie odvolateľa, že vydávaním pokynov a usmerňovaním v týchto konaniach požadoval od poškodených, aby vo veci konali, pretože mal eminentný záujem odstrániť dlhoročný protiprávny stav vyznieva nevieryhodne a zavádzajúco. Z jeho správania možno jednoznačne vyvodit' jeho snahu donútiť poškodené, aby svoje predchádzajúce rozhodnutia revidovali, pričom použil nielen nemorálne, ale aj protiprávne prostriedky a takýmto konaním naplnil v bode 1/ až 4/ skutkovú podstatu pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. zák.

Vzhľadom na uvedené krajský súd uzatvára, že odvolacie výhrady obžalovaného [REDAKČIA] týkajúce sa výroku o vine sú nenáležité a nedôvodné.“

V nadväznosti na označené meritórne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu vydané v trestnej veci sťažovateľa ústavný súd, vychádzajúc zo svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na skutočnosť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať

(napr. II. ÚS 10/99, tiež II. ÚS 234/03). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. PL. ÚS 16/95).

Z popísanej chronológie rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v trestnej veci sťažovateľa, ktorých podstatné časti už boli citované, vyplýva, že sťažovateľ bol (v poradí prvým) rozsudkom okresného súdu spod obžaloby prokurátora oslobodený s odôvodnením, že skutok, pre ktorý bola na sťažovateľa podaná obžaloba, nie je trestným činom. Krajský súd na základe odvolania prokurátora odsudzujúci rozsudok prvostupňového súdu zrušil s tým, že okresný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a že jeho rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona [§ 321 ods. 1 písm. b) a d) Trestného poriadku]. Krajský súd v zrušujúcom uznesení bližšie neobjasnil, v čom spočívala nesprávnosť záverov okresného súdu (okrem opakovaného poukazovania na obsah odvolania podaného prokurátorom), pričom vyslovil názor, že *„za súčasnej dôkaznej situácie sa javí vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obžalovanému za opodstatnené“*, resp. že *„zistená dôkazná situácia je logickým predpokladom pre iný právny záver aký vyvodil prvostupňový súd o vine obžalovaného“*.

Vo vzťahu k (v predchádzajúcom odseku) citovanej konštatácii krajského súdu v jeho zrušujúcom uznesení ústavný súd poukazuje na (aj sťažovateľom označenú) judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že odvolací súd môže prvostupňovému súdu vytknúť chyby pri hodnotení dôkazov, ktorých sa podľa jeho názoru dopustil (nelogickosť záverov, opomenutie niektorých okolností a pod.), nie je však oprávnený dávať mu záväzné pokyny, k akým záverom má dôjsť pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ani na to, aké celkové skutkové zistenia má urobiť (pozri napr. rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 30/2010, sp. zn. 6 Tdo 27/2012). Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade pokyn krajského súdu adresovaný okresnému súdu, ktorým mu v podstate prikázal, akým spôsobom má rozhodnúť o základnej otázke trestného konania (t. j. o vine či nevine obžalovaného), bol v okolnostiach posudzovanej veci neprípustný.

Po vrátení veci na ďalšie konanie krajským súdom okresný súd na podklade skutkového stavu totožného so stavom, na základe ktorého sťažovateľa spod obžaloby v poradí prvým rozsudkom oslobodil, na hlavnom pojednávaní 15. apríla 2016 bez akéhokoľvek doplnenia dokazovania napadnutým rozsudkom uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu vydierania a pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Z obsahu odsudzujúceho rozsudku pritom vyplýva, že okresný súd žiadnym spôsobom nevysvetlil (neodôvodnil) svoj odklon od svojich predchádzajúcich právnych záverov, týkajúcich sa najmä rozhodujúcich skutočností, na ktorých založil svoj predchádzajúci oslobodzujúci rozsudok, t. j. (vôbec) neuviedol, prečo považoval svoje predchádzajúce právne závery (pri nezmenenom skutkovom stave) za nesprávne [išlo najmä o závery týkajúce sa žiadosti samotnej poškodenej, aby jej sťažovateľ uviedol, ako má rozhodnúť v predmetných vkladových konaniach; nedostatku kompetencie sťažovateľa na ukončenie štátnozamestnaneckého vzťahu s poškodenou; (ne)preukázania, že sťažovateľ konal s cieľom získať konkrétny majetkový prospech]. Krajský súd následne napadnutým uznesením odvolanie sťažovateľa zamietol (v podstate) s tým, že sa stotožnil s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu, ktoré doplnil aj vlastnou argumentáciou (podľa neho) svedčiacou o vine sťažovateľa.

Zo sťažnosti sťažovateľa, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ 14. apríla 2016 písomným podaním, ako aj v priebehu hlavného pojednávania 15. apríla 2016 navrhol doplnenie dokazovania o výsluch svedka [REDAKOVANÉ] (zamestnanca Okresného úradu Námestovo), ktorý sa mal vyjadriť k okolnostiam týkajúcim sa reštitučných konaní, ktoré mali byť dôvodom prerušenia vkladových konaní poškodenou [REDAKOVANÉ]. Okresný súd na hlavnom pojednávaní uvedený návrh sťažovateľa na doplnenie dokazovania (podľa zápisnice bez bližšieho odôvodnenia, len s odkazom na § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pozn.) odmietol, čo v napadnutom rozsudku odôvodnil tým, „že objasnenie uvedených skutočností nemalo vplyv na rozhodnutie ohľadom viny obžalovaného zo súdených trestných činov, skutočnosti, ku ktorým mal navrhnutý svedok vypovedať presahovali rámec vykonávaného dokazovania“.

V súvislosti so sťažovateľom navrhovaným výsluchom svedka ústavný súd považuje v okolnostiach posudzovanej veci za podstatnú aj tú skutočnosť, že z napadnutého rozsudku okresného súdu, ako ani z napadnutého uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, ktoré konkrétne reštitučné konania boli dôvodom na prerušenie vkladových konaní, pričom okresný súd ani krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali so súvisiacou námietkou sťažovateľa, že reštitučné konania neboli špecifikované ani v rozhodnutiach o prerušení vkladových konaní (vydaných poškodenou), pričom navyše (podľa sťažovateľa) žiadne reštitučné konania týkajúce sa dotknutých pozemkov v rozhodnom čase (t. j. v čase spáchania skutkov) ani neprebiehali. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci mohol sťažovateľom navrhovaný výsluch svedka [REDAKOVANÉ] k týmto (pre meritórne rozhodnutie súdu relevantným) otázkam podľa názoru ústavného súdu významným spôsobom prispieť k náležitému objasneniu veci.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v trestnej veci sťažovateľa, spočívajúcom v tom, že

- neprípustným pokynom vo svojom zrušujúcom uznesení (v podstate) uložil okresnému súdu, aby uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania žalovaných trestných činov,
- potvrdil následný odsudzujúci rozsudok okresného súdu, ktorý prvostupňový súd vydal bez akéhokoľvek doplnenia dokazovania (napriek existencii návrhu sťažovateľa na vykonanie ďalšieho dokazovania, pozn.) a bez riadneho odôvodnenia odklonu v právnom posúdení veci pri nezmenenom skutkovom stave v porovnaní s jeho predchádzajúcim (oslobodzujúcim) rozsudkom.

Podľa názoru ústavného súdu bola popísaným postupom krajského súdu sťažovateľovi odňatá možnosť reálneho uplatnenia jeho práva na obhajobu, čím došlo v konečnom dôsledku k neprípustnému zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu, resp. do práva na spravodlivé súdne konanie. Uvedené dôsledky sa pritom primárne vzťahujú (aj) na napadnuté uznesenie krajského súdu, keďže odvolací súd ním nenapravil pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že (napadnutým) uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež namieta, že k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv došlo aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie proti napadnutému rozsudku okresného súdu a napadnutému uzneseniu krajského súdu zamietnuté podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že jednou z kľúčových dovolacích námietok sťažovateľa bola neprípustnosť pokynu krajského súdu daného okresnému súdu v jeho zrušujúcom uznesení a tiež skutočnosť, že okresný súd po vrátení veci krajským súdom nevykonal (ani) sťažovateľom navrhovaný dôkaz. Sťažovateľ označené výhrady subsumoval vo svojom dovolaní pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadné porušenie práva na obhajobu, pozn.). Najvyšší súd k týmto dovolacím námietkam sťažovateľa v napadnutom uznesení najmä uviedol:

„Ako vyplýva i z judikatúry najvyššieho súdu, odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní môže súdu prvého stupňa vytknúť chyby pri hodnotení dôkazov, nie je však oprávnený dávať mu záväzné pokyny, k akým záverom má dôjsť pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ani to aké celkové skutkové zistenia má urobiť. Je oprávnený iba na to, dať súdu prvého stupňa záväzné pokyny znovu vykonať dôkazy alebo vykonať nové dôkazy (uznesenie NS SR sp. zn. 6 Tdo/27/2012). Zároveň je však potrebné tejto súvislosti poukázať na špecifickú situáciu v prípade, ak súd prvého stupňa po riadne a v potrebnom rozsahu vykonanom dokazovaní obvineného spod obžaloby oslobodí z dôvodu, že skutok nepovažuje za trestný čin. V danom prípade potom ak odvolací súd s názorom súdu prvého stupňa

nesúhlasí, nemôže sám s poukazom na ustanovenie § 322 ods. 4 písm. a) Tr. por. uznať obžalovaného za vinného, ak sa domnieva že skutkom boli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak teda voči vykonanému rozsahu dokazovania nemá výhrady, výhrady však smerujú výlučne len proti právnej kvalifikácii, môže odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviesť súdu prvého stupňa, v čom vidí pri právnych úvahách súdu prvého stupňa pochybenia, nesmie však výslovne a bez možnosti prípadného odchýlenia záväzne nariadiť, ako ma súd prvého stupňa rozhodnúť. V danej situácii navyše nie je potrebné súdu prvého stupňa väčšinou nariadiť doplnenie dokazovania, prípadne zopakovanie už vykonaných dôkazov, súdu prvého stupňa nemá však byť odňatý voľný priestor na prípadné doplnenie či zopakovanie dokazovania.

V uvedenom prípade odvolací súd v rozhodnutí sp. zn. 2 To/42/2015 zo dňa 15. júla 2015 síce uviedol, že sa nestotožnil s vecným a právnym vyhodnotením dôkazov súdom prvého stupňa a na rozdiel od neho považuje žalované skutky za trestné činy, zároveň však podľa najvyššieho sudu ponechal súdu prvého stupňa dostatočný priestor na nové autonómne rozhodnutie.

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že odvolací súd sa v zrušujúcom uznesení síce nestotožnil s dôvodmi oslobodenia spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por., zároveň však nevytlúčil, že by po prípadnom prehodnotení dôkaznej situácie mohlo prísť k oslobodeniu spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por. Žiadnym spôsobom zároveň neodňal súdu prvého stupňa autonómny priestor, aby prípadne dokazovanie doplnil. Najvyšší súd dáva v tomto smere do pozornosti, že i obhajca obžalovaného na hlavnom pojednávaní dňa 15. apríla 2016 sám uviedol, že krajský súd vzrušujúcom uznesení sp. zn. 2 To/42/2015 z 15. júla 2015 predpokladá i vykonanie ďalšieho dokazovania (strana 2 dolu zápisnice z hlavného pojednávania na č. l. 766 spisu). Ak teda obvinený v dovolaní tvrdí naopak, že krajský súd odňal súdu prvého stupňa možnosť pre hodnotenie dôkazov podľa vlastného uváženia a absolútne preurčil, ako ma vo veci samej rozhodnúť, jedná sa o kontradikciu v jeho tvrdení.

Napokon obžalovaný i doplnenie dokazovania navrhol, čo mu však vo svojej autonómnej pôsobnosti súd prvého stupňa odmietol. Možnosť doplniť dokazovanie, či autonómne rozhodnúť, nebola teda súdu prvého stupňa postupom odvolacieho súdu vôbec dotknutá. V danom prípade teda odvolací súd výslovne neuložil súdu prvého stupňa

pokyn, v akom smere má rozhodnúť. Samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým nebolo vyhovieť návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu, pretože súd vlastnou úvahou určuje obsah a rozsah dokazovania a voľbu použitých dôkazných prostriedkov, všetkým dôkazným návrhom teda nie je povinný vyhovieť (R 7/2011).“

Ústavný súd, vychádzajúc zo svojich už vyslovených právnych názorov, týkajúcich sa napadnutého uznesenia krajského súdu (ako aj napadnutého rozsudku okresného súdu) a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, uvádza, že s právnymi závermi najvyššieho súdu, vyplývajúcimi z citovaných častí jeho napadnutého uznesenia, sa nemôže stotožniť. Podľa názoru ústavného súdu odvolací súd nemôže obmedzenie vyplývajúce z ustanovenia § 322 ods. 4 písm. a) Trestného poriadku (podľa ktorého odvolací súd nemôže sám uznať obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bol rozsudkom prvostupňového súdu oslobodený) obchádzať vyslovením záväzného pokynu okresnému súdu, k akým konkrétnym právnym záverom má na podklade určitého skutkového stavu dospieť. Takýto postup by totiž bol v rozpore so zmyslom a účelom označeného ustanovenia Trestného poriadku.

Na neprípustnosti pokynu krajského súdu okresnému súdu vo veci sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu nič nemení ani najvyšším súdom poukazovaná skutočnosť, že krajský súd v zrušujúcom uznesení poukázal aj na možnú aplikáciu § 285 písm. a) Trestného poriadku (podľa ktorého súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný). Z kontextu zrušujúceho uznesenia krajského súdu, ako aj jeho výslovne vyjadrených (v tomto náleze už citovaných) názorov na vinu sťažovateľa je totiž zřejmé, že krajský súd v konečnom dôsledku prikázal okresnému súdu, ako má vo veci rozhodnúť [čomu nasvedčuje aj následný postup okresného súdu (nevykonanie žiadneho doplňujúceho dokazovania), ako aj obsah jeho odsudzujúceho rozsudku (v ktorom vôbec nekonfrontoval svoje predchádzajúce závery z oslobodzujúceho rozsudku)]. Následne krajský súd napadnutým uznesením „odobril“ v poradí druhý (odsudzujúci) rozsudok okresného súdu, pred ktorého vydaním súd prvého stupňa odmietol vykonať sťažovateľom navrhnutý dôkaz (podľa názoru ústavného súdu

v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci dôkaz zásadného významu), čím mu bolo popreté právo na obhajobu a odňatá možnosť konať pred súdom.

Keďže náprava vo veci sťažovateľa nebola zabezpečená ani v konaní pred najvyšším súdom, ústavný súd na základe už uvedených skutočností dospel k záveru, že (aj) napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 2 výroku tohto nálezu).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, konkretizovaného právom dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením označeného práva a napadnutým uznesením najvyššieho súdu neexistuje príčinná súvislosť, na základe ktorej bolo možné dospieť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa označeným rozhodnutím všeobecného súdu. Právo sťažovateľa na predvolanie svedkov, ktorí by prípadne svedčili v jeho prospech, sa totiž z podstaty veci týka rozhodovania vo veci samej (teda prvostupňového a druhostupňového konania), a preto najvyšší súd rozhodujúci o mimoriadnom opravnom prostriedku do označeného práva sťažovateľa neprípustným spôsobom zasiahnuť nemohol. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o tom, že napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené označené práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru [v prípade napadnutého uznesenia krajského súdu vrátane práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, pozn.], rozhodol zároveň aj o zrušení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 39/2017 zo 6. decembra 2017 a uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 50/2016 z 9. novembra 2016 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 3 výroku tohto nálezu).

Krajský súd bude po vrátení veci na ďalšie konanie viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze. Jeho úlohou bude na základe odvolania sťažovateľa opätovne preskúmať rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 64/2013 z 15. apríla 2016, predovšetkým z toho hľadiska, či označené rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z dostatočne a správne zisteného skutkového stavu (aj v kontexte so sťažovateľom navrhovaným výsluchom svedka) a či sa okresný súd riadne vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [aj v konfrontácii s jeho závermi obsiahnutými v jeho prvom (oslobodzujúcom) rozsudku].

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si v sťažnosti uplatnil nárok na náhradu trov konania spojených s jeho právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby vykonané jeho právnou zástupkyňou v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu).

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom a priznal mu úhradu trov konania v sume vyčíslenej v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, teda v celkovej sume 390,51 €, pozostávajúcej z odmeny vo výške 153,50 € a režijného paušálu vo výške 9,21 € za každý úkon právnej služby a z 20 % DPH v sume 65,09 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania sú krajský súd a najvyšší súd povinní solidárne zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2019

